

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Bayerné dr. Siklós Éva ügyvéd által képviselt I. rendű és II. rendű felpereseknek a dr. Marton Kálmán ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása iránt a Pest Megyei Munkaügyi Bíróságnál 5.M.1096/2002. szám alatt megindított és másodfokon a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.24.886/2005/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az I. rendű és II. rendű felperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2007. szeptember 12-én megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.24.886/2005/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.
Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek egyenként - tizenöt nap alatt - 20.000 /húszezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget, 4.000 /négyezer/ forint áfá-t és 4.500 /négyezeröttszáz/ forint utazási költséget.
A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperesek keresetükben az alperesi rendkívüli felmondások jogellenességének megállapítását és az ahhoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérték, eredeti munkakörükbe történő visszahelyezésük mellőzésével.

A Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 5.M.1096/2002/36. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a 2002. szeptember 9-én kelt rendkívüli felmondásával az I. rendű és a II. rendű felperes munkaviszonyát, így a munkaviszonyok a közbenső ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnnek meg.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás lényege szerint az I. rendű felperes üzemeltetési csoportvezetőként, a II. rendű felperes műszaki vezetőként állt az alperes alkalmazásában.

Munkaviszonyukat az alperes rendkívüli felmondással szüntette meg azon indokolással, miszerint:

1. A felperesek kötelezettsége volt a karbantartási munkák zökkenőmentes elvégzésére való felkészülés. Az I. rendű felperes által elkészített technológiai utasítás azonban nem volt megfelelő, esetleges rendkívüli eseményre nem készült fel. A II. rendű felperes ezt nem kifogásolta, illetőleg elmulasztotta a műszaki vezetőtől elvárható intézkedések megtételét.

2. A műszaki jellegű intézkedések elmaradása miatt a telepen kapkodás és tanácstalanság uralkodott. Megkerülő vezetéken tisztítatlanul került víz a patakba, írásos utasítás hiányában a dolgozók részéről a szivattyú időben történő kikapcsolása rendre elmaradt.

3. A 2002. augusztus 26-án szabadságról visszatérő laboráns munkatárs tájékoztatása szerint 1.890 m³ eleven iszap is távozott a rendszerből, ezért nincs meg a tisztításhoz szükséges baktériumállomány, nem megfelelőek a tisztított víz mért adatai.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az I. rendű felperes által készített technológiai utasítás nem felelt meg az előírásoknak, az alperes ügyvezetője azonban a szóbeli tájékoztatást követően nem hívta fel a II. rendű felperest ismételten a feljegyzésben foglaltak teljesítésére. A bizonyítási eljárás eredményeként nem volt megállapítható a munkahelyen uralkodó tanácstalanság és kapkodás a szivattyú üzemeltetése kapcsán, és a környezetszennyezés sem nyert igazolást. A szakvélemény szerint a tisztítatlan szennyvíz patakba vezetése szakmai szempontból nem volt kifogásolható, a II. rendű felperesnek a felduzzadás következményei enyhítésére tett intézkedései (szivattyúzás, oltóiszap használata) megalapozottnak tekinthetők.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Pest Megyei Bíróság 8.Mf.24.886/2005/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság közbelső ítéletét megváltoztatta és a felperesek keresetét elutasította perköltség fizetésre kötelezésük mellett.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek a karbantartási munkákra nem készültek fel, nem gondoskodtak a víztározó megfelelő működési állapotáról, a présgépek üzemképességéről. A felperesek magatartásának következtében került előülepitett szennyvíz a Hosszúrét patakba. A II. rendű felperes nem tett eleget az ügyvezető azon utasításának, hogy kidolgozza a karbantartási munkák alatti tisztítási folyamat módszerét. A kritikus időpontban a kulcsfontosságú dolgozókat, így az I. rendű felperest, valamint a laboránst szabadságra engedte, a hatóságok által előírt egyedi határértékek mérései érdekében semmit nem tett.

A felperesek felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és a munkaügyi bíróság jogalap tekintetében

hozott közbenső ítéletének helybenhagyására irányult. Érvelésük szerint iratellenes és okszerűtlen azon másodfokú bírósági állítás, miszerint a felperesek nem teremtették meg a karbantartási munkákhoz és a létesítmény zavartalan, folyamatos működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket. A jogerős ítélet nem értékelte a szakértői vélemény azon megállapítását, hogy a vésztározó rossz műszaki állapota miatt annak használata katasztrófát idézhetett volna elő. Felperesek álláspontja szerint a szakértő nem volt tisztában azzal, hogy a per tárgyát képező időszakban a szennyvíztisztító telepen elvégzendő munkálatok a beruházás mely szakaszában voltak, és ezért kért számon olyan technológiai utasítást, amely az egész folyamat levezényléséhez kellett volna hogy alkalmas legyen. További hivatkozásuk szerint a szabadságolási engedélyt minden esetben - az I. rendű felperes és a laboráns tekintetében is - az ügyvezető igazgató hagyta jóvá.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet helybenhagyását és a felperesek perköltség fizetésére kötelezését kérte, arra hivatkozással, hogy a felmondás okainak valóságát és okszerűségét mindkét felperes vonatkozásában igazolta.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Helytállóan állapította meg a mindkét fokon eljáró bíróság, hogy az I. rendű felperes által készített technológiai utasítás nem felelt meg a szakmai előírásoknak, illetve követelményeknek. A szakértői vélemény (13. oldal) ebben a körben egyértelműen rögzíti, hogy az utasításnak részletesen kellett volna kiterjednie a karbantartás során a megelőző intézkedésekre, amelyek rögzítésre nem kerültek. Az elsőfokú bíróság alaptalanul mellőzte a szakértői vélemény ezen megállapítását (36. számú ítélet 11. oldal 2. bekezdés), és annak részletes, a jogszabályoknak megfelelő indokát sem adta (Pp. 221. § (1) bekezdés). Ugyanakkor helytálló a jogerős ítélet hivatkozása, miszerint mindkét műszaki vezetőtől elvárható volt, hogy alaposan felkészüljenek a hosszú ideig tartó karbantartás alatt esetlegesen felmerülő problémákra, ideértve a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt bekövetkező nehézségeket is. A másodfokú bíróság jogszerűen értékelte felperesek terhére, hogy nem gondoskodtak előre azon alapvető feladatukról, miszerint tisztítatlan szennyvíz nem kerülhet a patakba. Ez pedig a környezetszennyezés tényét alátámasztja függetlenül attól, hogy azt szakhatósági határozat megállapította-e. Osztotta a Legfelsőbb Bíróság azon jogerős ítéleti megállapítást is, hogy a technológiai utasítás megfelelő kidolgozása és a munkavállalók számára konkrét és írásba foglalt utasítás formájában való közzététele a hátrányok enyhítésére lett volna alkalmas, amely megállapítás egyébként a szakvéleményben hivatkozottakból is egyértelműen következik.

A szakértői vélemény 13. oldal 2. bekezdésében az is rögzítésre került, hogy a II. rendű felperes által választott technológia jobb volt mint a telep elárasztása, azonban kedvezőbb megoldást jelentett volna a vésztározás. Nem fogadható el a II. rendű felperes védekezése, amely a vésztározó rossz műszaki állapotára utal. A perben ugyanis nem merült fel adat arra vonatkozóan, amely szerint a felperesek a karbantartási munkák előkészítése és a technológiai utasítás kidolgozása során erre vonatkozóan az ügyvezetőnél - munkaköri kötelezettségük folytán - jelzéssel éltek volna és a helyzet rendezésére tettek volna javaslatot. A másodfokú bíróság ítéletében e körben helyesen utalt a szakértői vélemény azon megállapítására is, hogy a csúcsterhelés és helytelen üzemelés következtében bomlott meg a telep biológiai egyensúlya, amelynek egyik oka a perbeli időben nem kellő gondossággal és szakértelemmel elvégzett „leürítések” voltak.

Ítéleti bizonyossággal volt megállapítható, hogy a II. rendű felperes a rendkívüli helyzet ellenére engedte el fontos munkatársait szabadságra. Amennyiben erre az ügyvezető igazgató tudtával és beleegyezésével került sor, akkor is lehetősége lett volna a megfelelő szakemberek szabadságról történő visszahívásának kezdeményezésére. Nem hagyható figyelmen kívül azon szakértői megállapítás sem (12. oldal 10. pont), amely szerint a laboráns szabadságának megkezdése előtti napokban már jelentősen csökkentek az üledési adatok, tehát ekkor kellett volna már a II. rendű felperesnek beavatkozást kérni.

Fentiekre figyelemmel megállapítható volt, hogy az alperes mindkét felperes vonatkozásában a rendkívüli felmondás indokainak valóságát és okszerűségét bizonyította, intézkedése jogellenessége nem volt megállapítható [Mt. 96. § (1) bekezdés a) pont].

Mint arra a felperesek felülvizsgálati kérelmükben maguk is utaltak a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésnek. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.].

Az adott esetben a felülvizsgálati érvelés alapján a felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot. A jogerős ítélet a felperesek magatartását a körülmények részletes értékelésével vizsgálta, és abból helytálló következtetésre jutott.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.24.886/2005/5. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

A felperesek a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján egyenként kötelesek az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére (pertársaság hiányában).

A felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2007. szeptember 12.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné
dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika
s.k. bíró**

A kiadmány hitelül:

tisztviselő